

Sygn. akt I PK 199/15

POSTANOWIENIE

Dnia 8 czerwca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z powództwa P. S.

przeciwko Bankowi nw P.

o zadośćuczynienie z tytułu mobbingu ewentualnie o zadośćuczynienie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 8 czerwca 2016 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie
z dnia 12 marca 2015 r., sygn. akt IV Pa 5/15,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 450
(czterysta pięćdziesiąt) złotych tytułem kosztów pomocy prawnej
w postępowaniu kasacyjnym, odstępując od obciążania go tymi
kosztami w pozostałej części.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie
wyrokiem z dnia 12 marca 2015 r. zmienił zaskarżony apelacjami obu stron
postępowania wyrok Sądu Rejonowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w Częstochowie z dnia 24 września 2014 r. w punkcie 1, 3 i 4 i oddalił powództwo
P. S. o zadośćuczynienie z tytułu mobbingu oraz oddalił apelację pozwanego
Banku w P. w pozostałym zakresie, a także oddalił apelację powoda.

Powód P. S. wniósł do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 12 marca 2015 r., zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie prawa materialnego, to jest art. 15 k.p., art. 226 k.p., art. 104¹ § 1 pkt 8 k.p., art. 237⁴ § 2 k.p., § 39 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych warunków bezpieczeństwa i higieny pracowników, art. 118 a TWE, preambuły dyrektywy 989/391/EWG oraz art. 415 k.c. w związku z art. 445 k.c.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący podniósł, z kolei, że dotyczy ona problematyki bezpieczeństwa pracy osób zatrudnionych przez pracodawców lekceważących nałożone na nich obowiązki jednoznacznie określone w obowiązujących przepisach. Zdaniem skarżącego, obecna sytuacja gospodarcza w której, niezależnie od formalnie obowiązujących zasad dochodzi do rażącego nadużycia faktycznych „uprawnień” pracodawców, powoduje, że dysponując straszakiem w postaci groźby rozwiązania stosunku pracy zmuszają pracowników do wykonywania czynności sprzecznych z prawem lub stanowiących bezpośrednie zagrożenie dla życia i zdrowia tych pracowników. Pracodawcy przerzucają w ten sposób ryzyko prowadzenia swej działalności gospodarczej na pracowników, zwiększając zysk z prowadzenia tej działalności kosztem zdrowia i życia podporządkowanych i w wielu przypadkach bezradnych osób.

Skarżący dodał, że powyższy problem, mimo szeregu orzeczeń Sądu Najwyższego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 września 2000 r., II UKN 207/00, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 marca 1999 r., II UKN 522/98), nadal nie znajduje zrozumienia w orzeczeniach niektórych sądów powszechnych.

W ocenie skarżącego, „przedłożony w niniejszej sprawie stan faktyczny uzasadnia uwzględnienie roszczenia, a tym samym wzmocnienie pozycji w tym również procesowej tych pracowników, którzy obawiając się o własną przyszłość godzą się na wykorzystywanie przez pracodawców ich przymusowej sytuacji”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1),

istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Spełnienie wymagania określonego w art. 398⁹ § 1 k.p.c. polega więc na wyraźnym określeniu, która lub które z wymienionych w tym przepisie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej zachodzą w sprawie, a następnie na przedstawieniu takiej okoliczności lub takich okoliczności z ukazaniem ich związku z rozpoznawaną sprawą oraz na zaprezentowaniu szczegółowej argumentacji prawnej, uzasadniającej, dlaczego Sąd Najwyższy powinien skargę kasacyjną rozpoznać. Uzasadnienie to powinno dotyczyć osobno każdej z przesłanek przedsądu wymienionych przez skarżącego i być uzasadnieniem odrębnym od uzasadnienia podstaw zaskarżenia.

Tymczasem, uzasadnienie ocenianego w niniejszej sprawie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania to co najwyżej namiastka uzasadnienia, która jedynie formalnie spełnia wymóg zamieszczenia go w skardze. W żadnym razie z tak sformułowanego uzasadnienia nie wynika natomiast, dlaczego Sąd Najwyższy miałby tę skargę do rozpoznania przyjąć. Precyzyjne określenie charakteru podnoszonej okoliczności jest obowiązkiem skarżącego, a Sąd Najwyższy nie może się domyślać, co ma on na myśli. Wniosek skarżącego o

przyjęcie jego skargi kasacyjnej nie nawiązuje zaś nawet do regulacji zawartych w powołanym art. 398⁹ § 1 k.p.c. Także analiza treści tego wniosku nie pozwala domyślić się, która z enumeratywnie wymienionych przesłanek przedsądu miałyby wskazywać na potrzebę poddania skargi kasacyjnej merytorycznej ocenie Sądu Najwyższego. Dlatego też Sąd Najwyższy jest zdania, iż taki sposób sformułowania wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uniemożliwia jej przyjęcie.

Sąd Najwyższy podkreśla także, iż do oceny podstaw zaskarżenia i ich uzasadnienia może przystąpić dopiero po przyjęciu skargi, na etapie jej merytorycznego rozpoznania. W ramach oceny, czy skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, nie jest natomiast rzeczą Sądu Najwyższego doszukiwanie się w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych argumentacji mającej wykazać taką potrzebę, ponieważ na tym etapie postępowania (przesąd) podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie nie podlegają jeszcze badaniu (por. pośród wielu postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 2010 r., II UK 274/09, LEX nr 585794). Wynika to stąd, że na tym etapie przedmiotem badania dokonywanego przez Sąd Najwyższy jest jedynie to, czy wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej wskazuje i wykazuje choć jedną z podstaw (przesłanek) przedsądu wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Podstawy kasacyjne stanowią zaś odrębny od przesłanek przedsądu element skargi, w związku z czym nie zastępują one (ani ich uzasadnienie) i nie mogą zastąpić przesłanek przedsądu. Innymi słowy, podstawy kasacyjne podlegają rozpoznaniu dopiero po przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, iż skarżący nie wykazał potrzeby rozpoznania jego skargi kasacyjnej. Dlatego też, opierając się na treści art. 398⁹ § 2 k.p.c., a w odniesieniu do kosztów postępowania kasacyjnego na podstawie 98 § 3 k.p.c. i § 12 ust. 1 w związku z § 13 ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, a także na podstawie art. 102 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

